



Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija

WWW.LU.LV/VDKKOMISIJA

ZIŅAS

Sākums > Ziņas

Lielā terora čekista, LPSR iekšlietu ministra Alberta Sieka Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietas apskats

LPSR VDK zinātniskās izpētes komisija
28.04.2017

LPSR iekšlietu ministra, čekista Alberta Sieka biogrāfiskās ziņas no Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīva PA-15500. f., 2. apr., 4935. lietas apkopojusi LPSR VDK zinātniskās izpētes komisijas priekšsēdētāja vietniece juridiskās zinātnes jautājumos Dr. iur. Kristīne Jarinovska.

Apskats *.pdf datnes veidā pieejams šeit. Plašāka informācija - Kristīne Jarinovska, +37129777788.

Atbilstoši Alberta Sieka Latvijas Komunistiskās partijas (LKP)[1] Centrālās Komitejas (CK) nomenklatūras kadru personas lietai[2] Alberts Sieks, Jēkaba dēls ir dzimis 1899. gada 8. janvārī[3] Sanktpēterburgā[4].[5] Savā 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā Alberts Sieks norādījis, ka ir latvietis, ka viņa vecāki bijuši bezzemnieki. Kā savu vecāku nodarbi pirms 1917. gada revolūcijas oktobra apvērsuma norādīta – kalpotāji, bet par nodarbi pēc “Oktobra revolūcijas” minēts, ka tēvs miris 1918. gadā, bet māte – 1939. gadā. Atbildot uz precizējošo jautājumu par savu un vecāku nodarbi līdz 1940. gada jūnijam, Sieks atkārtoti norādījis, ka vecāki attiecīgajā laika periodā nomiruši, bet viņš šo laiku veltījis darbam Viskrievijas Ārkārtas komisijas cīņai ar kontrrevolūciju, spekulāciju un sabotāžu (Viskrievijas Ārkārtas komisija), Apvienotās valsts politiskās pārvaldes un Iekšlietu tautas komisariāta “orgānos”.[6]

1944. gada 14. maija autobiogrāfijā Alberts Sieks sniedz salīdzinoši detalizētāku informāciju par saviem vecākiem nekā 1949. gada 26. oktobra autobiogrāfijā un vadošo kadru uzskaites personas lapā. Viņš precizē, ka tēvs – Jēkabs Sieks, Andreja dēls – un māte – Magdalēna Sieka, Jēkaba meita – kā Latvijas bezzemnieki strādājuši pie muižnieka, kas, pārceļoties uz Sanktpēterburgu 19. gadsimta deviņdesmitajos gados, bija paņēmis viņus līdzi. Personas lietā nav nevienas norādes par muižas atrašanās vietu, muižas īpašnieku vai rentnieku. Tāpat nav minēta konkrēta vieta Latvijā, no kurienes tieši cēlušies vecāki. Tēvs pēc aiziešanas no muižnieka strādājis Sanktpēterburgā par oficiantu restorānos un privātajos veikalos par veikala darbinieku un pārdevēju līdz 1918. gadam, kad nomira no vēdertīfa[7]. Personas lietā nav minēts tēva dzimšanas gads vai aptuvenais vecums, kad viņš ir nomiris. Māte bijusi mājsaimniece, kas ievērojot to, ka ģimenē bijuši pieci bērni un ka tēvs viens pats nevarēja nopelnīt iztikai visai ģimenei, bijusi spiesta palīdzēt tēvam iztikas pelnīšanā, šujot veļu mājās. Māte nomira aptuveni 75 gadu vecumā, esot paralizēta.[8] Minētais ļauj secināt, ka māte dzimusi aptuveni 1864. gadā[9].

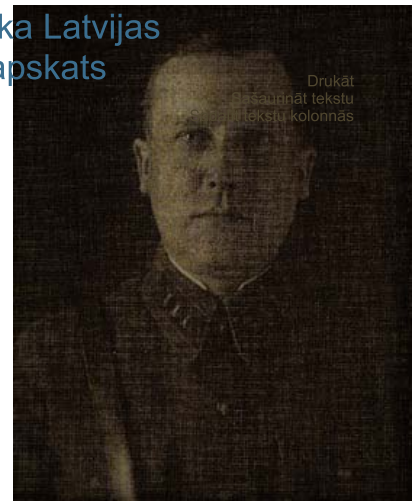
Sniedzot atbildi par savu izglītību, Alberts Sieks norādījis, ka no 1906. līdz 1909. gadam mācījās trīs klašu pilsētas sākumskolā Sanktpēterburgā[10], bet no 1909. līdz 1913. gadam četru klašu augstākajā pilsētas sākumskolā Sanktpēterburgā.[11] 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā iegūtā izglītība raksturota kā nepabeigta vidējā izglītība,[12] kas tikai daļēji atspoguļo iegūtās izglītības būtību.

Alberta Sieka skolas gaitas cieši saistītas ar izglītības sistēmas reformām, kas tobrīd norisinājās Krievijas Impērijā. Reformu pamatā bija laicīga par nepieciešamību sniegt izglītību vismaz elementāro – laicīgo un garīgo – zināšanu apjomā visiem bērniem neatkarīgi no viņu izcelsmes. Mērķa sasniegšanai bija paplašināts to personu loks, kas var dibināt skolas, piemēram, 1872. gada nolikums par pilsētas skolām paredzēja, ka tiesības dibināt skolu ir ne tikai valdībai, bet arī pašvaldībai, pilsētas biedrībai, kārtai un fiziskai personai, kas tad ir finansiāli atbildīgas par attiecīgās skolas uzturēšanu.[13] Šādās skolās bija atvieglota mācību programma, kas ietvēra tādus mācību priekšmetus kā Dieva likums, lasīšana un rakstīšana, krievu valoda un baznīcas slāvu rakstības lasīšana ar tulkojumu krievu valodā, aritmētika, praktiskā ģeometrija, tēvijas ģeogrāfija un vēsture ar nepieciešamām ziņām par vispārīgo ģeogrāfiju un vēsturi, dabas vēsture un fizika, rasēšana un zīmēšana, dziedāšana un vingrošana. Šo programmu bija iespējams papildināt ar arodmācību. Turklāt Dieva likuma mācība attiecās tikai uz Maskavas patriarhāta Austrumu ortodoksālās Baznīcas ticīgajiem jeb *krievu pareizticīgajiem*. [14] Pilnas programmas apgušanai bija paredzēti seši gadi.[15] Mācības skolā varēja sākt bērni, kas nav vecāki par septiņiem gadiem.[16] Ievērojams, ka klases neatspoguļoja mācību gadus, piemēram, trīs klašu pilsētas skolā katrai klasei bija atvēlēti divi mācību gadi.[17]

1912. gadā, pamatojoties uz nolikumu par augstākajām sākumskolām,[18] visas pilsētas skolas sāka pārveidot par pilsētas augstākajām skolām, kur mācībām šādās skolās uzņēma bērnus vecumā no 10 līdz 13 gadu vecumam, kas bija pabeiguši vienas klases sākumskolu vai kas izturēja iestājpārbaudījumus, kas atbilst vienas klases sākumskolas mācību kursam. Citās klasēs pieņēma bērnus, kas atbilst vecuma ziņā un zināšanu apjomā attiecīgajai klasei.[19] Augstākajās sākumskolās mācības bija dalītas četrās klasēs, kur katras klases mācību ilgums bija viens mācību gads. Mācību programma lielākoties līdzīga tai, kas noteikta 1872. gadā pilsētas skolām. Tajā ietilpa Dieva likums, krievu valoda ar baznīcas slāvu valodu un krievu literatūra, aritmētika un algebras pamati, ģeometrija, ģeogrāfija, Krievijas vēsture ar nepieciešamām ziņām par vispārīgo vēsturi, dabaszinātne un fizika, zīmēšana un rasēšana, vingrošana. Skolniecēm papildus bija paredzēta rokdarbu mācība. Savukārt Dieva likums attiecās uz krievu pareizticīgajiem un tās ticības pārstāvjiem, kas veido skolēnu vairākumu.[20] Augstākās sākumskolas beidzēju diplomu gan nepielīdzināja attiecīgajam vidējās izglītības iestādes klašu skaitam[21], dodot iespēju vien iestāties vidējā izglītības iestādes trešajā klasē, ja sekmīgi pabeigtas pirmās divas klases un nokārtots pārbaudījums valodās, ko apgūst attiecīgajā vidējā izglītības iestādē[22]. Salīdzinājumam reālskolās bija sešas klases, bet, ja rociņa ļāva, tad arī septiņas klases, kur tad attiecīgi gatavoja studijām specializētās augstākajās izglītības iestādēs.[23]

1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā kā tālāko izglītību Alberts Sieks norādījis mācības politiskajos pulciņos un pašizglītošanos. Likumsakarīgi, ka uz jautājumu par akadēmisko vai zinātnisko grādu esību, Sieks atbildējis noliedzīgi. Tāpat norādīts, ka viņam nav nekādu izgudrojumu.[24] Kā iemesls tam, ka mācības kādā no izglītības iestādēm nav turpinātas, minēts rociņas trūkums un nepieciešamība sniegt ģimenei finansiālu atbalstu.[25] Tāpēc bija nolēmts sākt darba gaitas.

Alberts Sieks savas darba gaitas sācis 1913. gadā kā veikala zēns akciju sabiedrībā Abo (Sanktpēterburga[26]), kur strādājis līdz 1914. gadam.[27] 1949. gada 26. oktobra autobiogrāfijā Sieks precizē, ka viņa darba



LPSR iekšlietu ministrs Alberts Sieks



pienākumos ietilpa iznēsāt un izvadīt podiņus un krāsnis, no kurienes sakarā ar fiziski nepanesamu darbu bija spiests aiziet projām.[28] Turklāt, spriežot pēc tā, ka pamatnodarbe pirms 1920. gada janvārī kļuvis par Padomju Savienības Komunistiskajā partijā (PSKP)[29] biedru minēta kalpotājs un ka norādītais stāžs ir septiņi gadi.[30] Jāsecina, ka arī zēna darbs veikalā, viņaprāt, bija kalpotāja darbs.

Lai novērtētu pirmās darba vietas izvēli, vietā neliels atskats. 1874. gadā Krievijas Impērijas Somijas lielhercogistes pilsētā Turku bija plānots uzbūvēt viesnīcu *Phoenixia*, kuras ierīkošanai savukārt bija nepieciešams ievērojams skaits podiņu krāšņu. Šī iemesla dēļ bija izveidota Turku podiņu rūpnīca (*Turun kaakelitehdas*), kas darbojas kā akciju sabiedrība *Abo kakelfabriks aktiebolag (AKF) – Turun kaakelitehdas (TKT)* un kas krievu valodā saukta *АБО (АБО)*[31]. Trīs gadus vēlāk, 1887. gadā minētā ražotne kļuva ievērojama Somijas lielhercogistes mērogā ar savu precī un savas produkcijas izplatīšanai ierīkoja tirdzniecības vietu Sanktpēterburgā.[32] Moikas krastmalā 44, bet no 1914. gada – Moikas krastmalā 54.[33] Iekšzeme jeb Krievijas Impērija arī bijusi galvenais šīs produkcijas noieta tirgus.[34] Pēterburgā minētās somu rūpnīcas podiņi un krāsnis izmantoti ne tikai publiskos iestādījumos kā dzelzceļa uzgaidāmajās telpās, bet arī savrupnamos un īres namos, par ko joprojām saglabājušās liecības.[35] Ražotā popularitāti veicināja arī zelta godalgas, piemēram, XVI Viskrievijas ražošanas un mākslas izstādē 1896. gadā Nižņijnovgorodā un Starptautiskajā būvniecības un mākslas izstādē 1908. gadā Sanktpēterburgā[36].

No 1914. līdz 1918. gadam Alberts Sieks strādāja par zēnu un pārdevēju tirdzniecības namā *Esders un Šēfals*[37] (*Эсдерс у Схеуфальс*).[38] Abās autobiogrāfijās (1944. gada 14. maija un 1949. gada 26. oktobra), kas iekļautas personas lietā, Sieks precizē, ka sākumā esot pieņemts par lifta zēnu, tad strādājis par piegriezēja mācekli, pārdevēju un preču cenas noteicēju.[39]

Spriežot pēc 1907. gada 5. marta laikrakstā *Dūna Zeitung* publicētās ziņas, beļģim Esderam (*Esders*) un Nīderlandes pavalstniekam Šēfalsam (*Scheefhals*) piederējis universālveikalu tīkls daudzās Eiropas pilsētās kā Parīzē, Londonā un Berlīnē, kopā 12 šādu veikalos. Šie komersanti 1907. gada 3. martā bija atklājuši pirmo universālveikalu Sanktpēterburgā, kas saucās *Pie sarkanā tilta*[40]. Ziņā bija izteikts minējums, ka jaunā celtne, kas tapusi gada laikā – no 1907. gada 3. marta līdz 1907. gada marta – esot bijusi pirmā šāda veida celtne Sanktpēterburgā, un iespējams arī visā Krievijā, kas celta pēc amerikāņu parauga, izmantojot dzelzi, betonu un ķieģeli. Universālveikalā ir gan veikali, gan darbnīcas, kas aprīkotas ar elektriskajām šujmašīnām, kuras kopā esot izmaksājušas aptuveni 2,2 miljonus rubļu. Kopumā veikals nodrošinājis 1000 darbvietu strādniekiem un apkalpojošām personām.[41] 1910. gada 10. decembra *Arodniekā* publicētajā Aleksandras Kolontajas (1872–1952) sacerējumā par Krievijas strādniecu paverdzināšanu minēts arī *Esdera un Šēfalsa* uzņēmums, kas šuvējas nodarbinot 16 stundas dienā, maksājot par to 18 rubļus mēnesī.[42] Savukārt, spriežot pēc 1930. gada 4. oktobra ziņas, kas publicēta *Pēdējā Brīdī*, darbs tirdzniecības namā vismaz dažam devis rociņu un iespējami par spīti zaudētajam kapitālam Krievijā atklāt "lielāko manufaktūras veikalu Cēsis", kas saucas "V. Rumpītis"[43].[44]

Spriežot pēc atbildes uz 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā uzdoto jautājumu par dalību revolucionārā kustībā un represijām tās sakarā, Alberts Sieks bijis to starpā, kas pauda neapmierinātību ar *Esdera un Šēfalsa* uzņēmuma nodarbinātības politiku. Viņš norāda, ka bijis ne tikai kalpotāju arodbiedrības komitejas sekretārs, bet arī piedalījies vispārējās demonstrācijās. Tomēr par šādu revolucionāro darbību Sieks nav bijis represēts.[45]

Revolūcijas un tās oktobra apvērsuma rosinātās varas izmaiņas maina arī Alberta Sieka nodarbi, jo no 1918. gada februāra līdz maijam viņš Petrogradā pilda Ziemeļu apgabala Tautsaimniecības padomes privāto uzņēmumu nacionalizācijas aģenta pienākumus.[46] 1944. gada 14. maija autobiogrāfijā Sieks izmaiņas savā darbībā paskaidro ar to, ka pēc tam, kad bijusi izveidota Tautsaimniecības padome, viņu šajā padomē nosūtīja strādāt arodbiedrībā.[47]

No 1918. gada maija līdz 1919. gada martam Alberts Sieks brīvprātīgi[48] kļuvis 43. Ventspils strēlnieku pulka sarkanarmietī Petrogradā.[49] 1919. gada martā Sieku kā sarkanarmietī nosūtīja uz 18. strēlnieku divīzijas 2. kara inženieru bataljonu Ziemeļu frontē, tomēr jau novembrī[50] viņu sakarā ar slimošanu – cingu jeb skorbutu[51] un nātreni[52] – nosūtīja atvaļinājumā uz Petrogradu.[53] Šajā laikā, 1919. gada novembrī viņu pieņem darbā 15. armijas Viskrievijas Ārkārtas komisijas sevišķās daļas sevišķā punkta Nr. 2 par kara kontrolieri un rakstvedi.[54] 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā precizēts, ka amata pienākumi pildīti Nikolajevs[55] dzelzceļa stacijā Dno. Minētā dzelzceļa stacija ievērojama ne tikai tāpēc, ka ir nozīmīgs dzelzceļa mezgls, bet arī tāpēc, ka šeit 1917. gada 1. martā piestājis imperatora Nikolaja II vilciens, kas tika novirzīts tālāk uz Pleskavu, kur 2. martā imperators parakstīja atteikšanos no troņa.[56]

Abās autobiogrāfijās Alberts Sieks laika posmu no 1920. gada janvāra līdz 1923. gada aprīlim apraksta vispārīgi, proti, kā strādāšanu Viskrievijas Ārkārtas komisijas sevišķajās daļās. Precīzāka informācija sniegta 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā. Atbilstoši tur minētajam no 1920. gada janvāra līdz 1920. gada augustam Alberts Sieks bija 7. armijas Viskrievijas Ārkārtas komisijas sevišķās daļas sevišķā punkta Nr. 1 kara kontrolieris un rakstvedis, amata pienākumus pildot Lugā, Petrogradas apgabalā.

Šeit Petrogradas apgabala Lugas rajona komiteja uzņem Sieku par PSKP[57] biedru (biedra kartes Nr. 1966239, vēlāk Nr. 06723494).[58] 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapa sniedz informāciju, ka Alberts Sieks nav bijis nedz "antipartijas grupējums", nedz arī to starpā, kas svārstījušies par "partijas līnijas īstenošanu". Turpat minēts, ka viņš nav bijis nevienā citā partijā – arī ne personas lapā tieši minētajās kā "Sociāldemokrātu, Nacionālā apvienība, Kristīgā apvienība, Demokrātiskais Centrs, [Latvijas] Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku" partija – , kā arī nav bijis biedrs "SSS [Strādnieks, sports un sargs – paramilitāra Latviešu sociāldemokrātiskās strādnieku partijas jaunatnes organizācija], Aizsargos, Pērkonkrustā, studentu korporācijās, jauniešu un [citās] organizācijās".[59] Formāli gan atbilde nav precīza, jo gan abās autobiogrāfijās, gan arī vadošo kadru uzskaites personas lapā minēts, ka Alberts Sieks darbojies arodbiedrībā.[60]

No 1920. gada augusta līdz oktobrim Sieks bija 7. armijas Viskrievijas Ārkārtas komisijas sevišķās daļas sevišķā punkta Nr. 1 kara izmeklētājs, pildot dienesta pienākumus Gatčinā, Petrogradas apgabalā. No 1921. gada jūnija līdz augustam, atrodoties Pleskavā, viņš pildīja kara izmeklētāja pienākumus Viskrievijas Ārkārtas komisijas sevišķās daļas Rietumu robežas aizsardzībai sevišķajā punktā Nr. 1. No 1921. gada jūnija līdz jūlijam, esot turpat Pleskavā, Alberts Sieks pildīja kara izmeklētāja un pilnvarotā pienākumus Viskrievijas Ārkārtas komisijas sevišķās daļas Igaunijas un Latvijas robežu aizsardzībai. No 1921. gada augusta līdz oktobrim Alberts Sieks bija Viskrievijas Ārkārtas komisijas Petrogradas kara apgabala sevišķās daļas pilnvarotais Petrogradā. No 1921. gada oktobra līdz 1923. gada aprīlim Sieks ir Viskrievijas Ārkārtas komisijas Petrogradas kara apgabala sevišķās daļas aģentūras izmeklēšanas vienības priekšnieks, slepeni operatīvās vienības priekšnieks un X[61] robežas sevišķās nodaļas priekšnieka palīgs, pildot pienākumus Ostrovā, Pleskavas apgabalā.[62] Ostrovas ģeogrāfiskā atrašanās vieta dod pamatu secināt, ka Sieks dienējis uz PSRS robežas ar Latvijas Republiku. Spriežot pēc 1944. gada 14. oktobra autobiogrāfijas, 1923. gada aprīlī Alberts Sieks saslima ar tuberkulozi, un tāpēc viņu atbrīvoja no Viskrievijas Ārkārtas komisijas Petrogradas kara apgabala sevišķās daļas Ostrovas operatīvā punkta pilnvarotā par Latvijas (bet atbilstoši 1949. 26. oktobra autobiogrāfijai arī Igaunijas)[63] robežas aizsardzību pienākumiem.[64]

Sakarā ar nespēju pildīt Viskrievijas Ārkārtas komisijas sevišķās daļas pienākumus veselības apsvērumu dēļ, no 1923. gada aprīļa Alberts Sieks pilda Petrogradas apgabala komunālās saimniecības nodaļas īres daļas inspektora par ūdens un krasta teritorijām[65] pienākumus Petrogradā.[66] Attiecīgajā amatā Sieks ir līdz 1923. gada septembrim.[67]

No 1923. gada oktobra līdz novembrim Alberts Sieks "sakarā ar briesmošiem revolucionāriem notikumiem Vācijā"[68] bija mobilizēts un nosūtīts kā politiskais cīnītājs[69] uz 8. strēlnieku divīzijas politisko daļu Rietumu frontē, konkrēti, Bobrujsku, Baltkrievijas Padomju Sociālistisko Republiku (PSR).[70] Ievērojot to, ka Siekam bija pieredze darbā Viskrievijas Ārkārtas komisijas sevišķajās daļās.[71] no 1923. gada novembra viņu pārceļ uz 8. strēlnieku divīzijas Apvienotās valsts politiskās pārvaldes sevišķo daļu[72] par rezerves darbinieku un pilnvaroto Rietumu frontē, konkrēti, Bobrujsku, kur viņš darbojas līdz 1924. gada martam.[73] 1944. gada 14. maija autobiogrāfijā veiktas laika posmā no 1923. gada novembra līdz 1941. gada aprīlim raksturots vispārīgi, norādot, ka šajā laikā Alberts Sieks strādājis Apvienotās Valsts politiskās pārvaldes, Iekšlietu tautas komisariāta un Valsts

drošības tautas komisariāta "orgānos", ieņemot vadošus amatus sevišķajās daļās un Iekšlietu tautas komisariāta teritoriālajos "orgānos".[74] Savukārt 1949. gada 26. oktobra autobiogrāfija ir vēl vispārīgāka laika ziņā, pievienojot "orgānu" uzskaitījumam arī Iekšlietu ministriju.[75] Detalizētāku informāciju par laika posmu no 1923. gada novembra sniedz 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapa.[76]

No 1924. gada aprīļa līdz septembrim Alberts Sieks bija 4. strēlnieku divīzijas Apvienotās Valsts politiskās pārvaldes sevišķās daļas priekšnieka palīgs Rietumu frontē, konkrēti, Bobrujskā. No 1924. gada septembra līdz 1925. gada novembrim Sieks pildīja 5. strēlnieku korpusa Apvienotās Valsts politiskās pārvaldes sevišķās daļas priekšnieka vietnieka amatu Bobrujskā. No 1925. gada novembra līdz 1925. gada aprīlim viņš bija Sevišķā uzdevuma artilērijas divīziona Apvienotās Valsts politiskās pārvaldes sevišķās daļas priekšnieks un Apvienotās valsts politiskās pārvaldes Roslavļas apriņķa daļas priekšnieks Roslavļā (senatnē saukta Rostislavļa). No 1926. gada aprīļa līdz 1927. gada augustam Sieks bija XI strēlnieku korpusa Apvienotās Valsts politiskās pārvaldes sevišķās daļas priekšnieka palīgs Baltkrievijas kara apgabalā, darbojoties Smolenskā. No 1927. gada augusta līdz 1928. gada maijam Alberts Sieks bija XI strēlnieku korpusa un 64. strēlnieku divīzijas Apvienotās Valsts politiskās pārvaldes sevišķās daļas priekšnieka vietnieks, pildot amata pienākumus Smolenskā. No 1928. gada maija līdz novembrim viņš bija 5. strēlnieku divīzijas Apvienotās Valsts politiskās pārvaldes sevišķās daļas priekšnieks Polockā, Baltkrievijas PSR. No 1928. gada novembra līdz 1930. gadam Sieks pildīja priekšnieka vietnieka amatus 5. strēlnieku korpusa Apvienotās valsts politiskās pārvaldes sevišķajā daļā un Baltkrievijas PSR Valsts politiskās pārvaldes Bobrujskas apriņķa daļā, darbojoties Bobrujskā. No 1930. gada līdz 1931. gada jūlijam Alberts Sieks bija 5. strēlnieku korpusa Apvienotās Valsts politiskās pārvaldes sevišķās daļas un Baltkrievijas PSR Valsts politiskās pārvaldes Bobrujskas pilsētas un rajona daļas priekšnieks, pildot amata pienākumus Bobrujskā. No 1931. gada jūlija līdz 1936. gada jūlijam Sieks strādāja Baltkrievijas PSR Valsts politiskās pārvaldes (vēlāk Iekšlietu tautas komisariāta) sevišķajās daļā kā palīgs, priekšnieka vietnieks, darbojoties Minskā (Baltkrievijas PSR).[77] Šajā laikā Alberts Sieks 1933. gada 11. jūlijā (pēc citām ziņām 1932. gadā)[78] saņēma Baltkrievijas PSR Darba Sarkanā Karoga ordeni par sekmīgu savu pienākumu izpildi darba frontē sociālistiskās tēvijas labā.[79] Savukārt atbilstoši PSRS Apvienotās Valsts politiskās pārvaldes 1933. gada 26. maija pavēlei Sieku apbalvoja ar zīmi *Goda [Viskrievijas Ārkārtas komisijas]-[Apvienotās Valsts politiskās] pārvaldes darbinieks (XV)*. [80] Tāpat no Baltkrievijas PSR Centrālās izpildkomitejas esot saņemts goda raksts un zelta pulkstenis. [81] Minētie apbalvojumi, spriežot pēc 1944. gada 14. maija autobiogrāfijā norādītā, saņemti "par aktīvu cīņu ar kontrevolūciju un uzticīgu darbu proletariāta revolūcijai" [82]. Atbilstoši PSRS Iekšlietu tautas komisāra 1936. gada 23. marta pavēlei Nr. 184 Albertam Siekam noteikta valsts drošības kapeiņa pakāpe. [83]

Lielā terora laikā Albertu Sieku pārceļ uz Omsku, kur viņš no 1936. gada jūlija [84] līdz 1938. gada augustam pildīja Iekšlietu tautas komisariāta Omskas apgabala pārvaldes sevišķās daļas un Valsts drošības pārvaldes pretizlūkošanas daļas priekšnieka amatu. Spriežot pēc 1944. gada 14. maija autobiogrāfijā norādītā, Omskas apgabala darba lauzu deputāta padomes prezidijs esot apbalvojis Albertu Sieku ar radioaparātu, bet par darbu Apvienotajā Valsts politikajā pārvaldē un Iekšlietu tautas komisariātā saņemts zelta pulkstenis un trīs reizes saņemts balvā personiskais ierocis. [85] No 1938. gada augusta [86] līdz 1940. gada oktobrim turpat Omskā Sieks iecelts par Iekšlietu tautas komisariāta Omskas apgabala pārvaldes ugunsdzēsības daļas priekšnieku. [87] Minētā informācija gan nesaskan ar PSRS Iekšlietu tautas komisāra 1940. gada 1. oktobra pavēli Nr. 1376, saskaņā ar kuru Alberts Sieks iecelts par Iekšlietu tautas komisariāta Omskas apgabala pārvaldes ugunsdzēsības daļas priekšnieku. [88]

Pēc 1940. gada okupācijas, oktobrī [89] Alberts Sieks sāk dienesta gaitas Rīgā, līdz 1941. gada aprīlim pildot LPSR Iekšlietu tautas komisariāta ugunsdzēsības daļas priekšnieka amatu. [90]

1941. gada aprīlī Alberts Sieks kļūst par LPSR Iekšlietu tautas komisāra priekšnieka vietnieku kadru jautājumos. Spriežot pēc 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā norādītā, šos pienākumus Sieks pildījis līdz 1943. gada janvārim, atrodoties sākumā Rīgā un tad sakarā ar nacionālsociālistiskās Vācijas armijas virzību – Maskavā [91]. 1944. gada 14. maija autobiogrāfijā Alberts Sieks precizē, ka pēc "Lielā Tēvijas kara sākuma" kādu laiku viņš kā piekomandētais strādāja PSRS Iekšlietu tautas komisariātā, vēlāk Valsts drošības tautas komisariātā 4. pārvaldes 2. daļā, PSRS Iekšlietu tautas komisariātā kadru daļā Maskavā. [92] Ievērojams, ka, atbildot uz 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā uzdotu jautājumu par partizānu kustību un pagrīdes darbu, Sieks nevis tieši noraida šādu darbību, bet gan paskaidro, ka viņš laika posmā no 1941. līdz 1942. gadam, strādādams "PSRS [Iekšlietu ministrijā]" veica tikai partijas kadru atlasī. [93] Atbilde nesniedz skaidru priekšstatu, vai Alberts Sieks uzskatījis minēto darbību par tādu, kas pielīdzināma darbam pagrīdē, vai arī šādi mēģināts norādīt, ka partijas kadru atlase bijusi tikpat svarīga kā partizānu kustība un pagrīdes darbs.

No 1943. gada janvāra līdz jūlijam Alberts Sieks ir norīkots par PSRS Iekšlietu tautas komisariāta (arī Valsts drošības tautas komisariāta [94]) Kaļiņinas apgabala pārvaldes 2. (pretizlūkošanas) daļas piekomandēto priekšnieku Kaļiņinā (tagad Tvera). [95] Raksturojot 1944. gada 14. maija autobiogrāfijā savu darbu Kaļiņinā, Alberts Sieks norāda, ka praktiski strādājis par operatīvās grupas, kas atbildīga par "attīrīšanu no ienaidnieka spiegu aģentūrām rajonos, kas atbrīvoti no vācu iebrucējiem", vietnieku un priekšnieku, [96] par ko saņemta pateicība Kaļiņinas apgabala pārvaldes priekšnieka [97].

No 1943. gada (jūlija) [98] augusta līdz 1945. gadam Alberts Sieks atkal ir LPSR Iekšlietu tautas komisāra vietnieks kadru jautājumos, pildot attiecīgos pienākumus Maskavā un Rīgā. [99] Šajā laikā viņš atbilstoši PSRS Augstākās Padomes Prezidijā 1945. gada 15. janvāra dekrētā par izdienu saņem [100] Sarkanā Karoga ordeni, atbilstoši PSRS Augstākās Padomes Prezidijā 1945. gada 21. februāra dekrētā par izdienu [101] tiek apbalvots ar Leņiņa ordeni. [102] LPSR Tautas Komisāru Padomes lietu pārvaldes kadru daļas priekšnieka O. Augusta parakstītajā 1944. gada 18. jūnija raksturojumā Alberts Sieks raksturots kā "nopietns un spējīgs darbinieks". [103] 1944. gada 23. jūnija raksturojums, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnberziņš Maskavā un kas, acīmredzot, sagatavots, pamatojoties uz O. Augusta parakstīto raksturojumu, atkārtoti secinājumus par Albertu Sieku kā "nopietnu un spējīgu darbinieku". [104]

No 1945. gada marta (maija) [105] pilda LPSR Iekšlietu tautas komisāra (vēlāk Iekšlietu ministra) vietnieka operatīvajos jautājumos amatu Rīgā. [106] Arī šajā amatā Albertu Sieku turpina apbalvot, kā norādīts 1946. gada 22. oktobra raksturojumā, par nevainojamu ilggadīgu dienestu un valdības speciālo uzdevumu izpildi [107]. Atbilstoši PSRS Augstākās Padomes Prezidijā 1945. gada 31. maija dekrētā viņš atkārtoti saņem Sarkanā Karoga ordeni par sekmīgu valdības speciālā uzdevuma izpildi [108]. [109] atbilstoši PSRS Augstākās Padomes Prezidijā dekrētā 1946. gada 31. maijā [110] saņem II pakāpes Lielā Tēvijas kara ordeni par panākumiem rūpniecības, lauksaimniecības, zinātnes, kultūras un mākslas attīstībā. [111] Atšķirībā no papildinājumā kadru uzskaites personas lapā, kas saskan arī ar PSRS Augstākās Padomes Prezidijā dekrētā norādītā iemeslu [112], 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā minēts, ka apbalvojums saņemts par sekmīgu un aktīvu dalību pagrīdes sagruāšanā. [113] tomēr atbilstoši PSRS Augstākās Padomes Prezidijā dekrētā 1949. gada 24. augusta dekrētā [114] tiek apbalvots ar I pakāpes Lielā Tēvijas kara ordeni par speciālā valdības uzdevuma izpildi. [115] Atbilstoši PSRS Augstākās Padomes Prezidijā dekrētā 1950. gada 20. jūlija dekrētā saņem Darba Sarkanā Karoga ordeni sakarā ar LPSR dibināšanas desmitgadī un rūpniecības, lauksaimniecības, zinātnes, kultūras un mākslas atjaunošanā un attīstībā gūtajiem panākumiem. [116] bet 1951. gada 30. janvārī Alberts Sieks saņem Sarkanās Zvaigznes ordeni par izdienu armijā un orgānos [117]. Spriežot pēc papildinājumā kadru uzskaites personas lapā esošajiem spiedogiem bez laika norādes, Alberts Sieks papildus minētajiem apbalvojumiem saņemis arī citus, tostarp, 1944. gada 1. maijā medaļu *Par Maskavas aizsardzību (1944./1945.)* par aktīvu dalību Maskavas aizsardzībā [118], 1945. gada 6. jūnijā medaļu *Par varoņīgu darbu. Lielajā Tēvijas karā. 1941.–1945. g.* par aktīvu dalību uzvaras nodrošināšanā [119], 1945. gada 9. maijā medaļu *Par uzvaru pār Vāciju Lielajā Tēvijas karā 1941.—1945. g.* par aktīvu dalību uzvaras nodrošināšanā [120], 1948. gada 10. augustā jubilejas medaļu *Padomju Armijas un Flotes 30 gadi* par dienestu "Sarkanajā Armijā un dienestu [Iekšlietu ministrijā]" [121], [122]

Novērtējot iepriekš minētās dienesta gaitas, jāņem vērā, ka, atbildot uz jautājumu par dienestu PSRS bruņotajos spēkos, Alberts Sieks norādījis, ka kopējais dienesta laiks bijis 1,5 gads un ka augstākā dienesta pakāpe bijusi – sarkanarmietis. Par dalību kaujās gan Krievijas pilsoņu kara laikā, gan arī "Lielā Tēvijas kara laikā" minēts, ka Sieks bijis Ziemeļu frontē 1919. gadā kā sarkanarmietis. [123]

1946. gada 22. oktobra rekomendācija sniedz nelielu ieskatu par Alberta Sieka paveikto, pildot LPSR iekšlietu ministra vietnieka pienākumus operatīvās darbības jautājumos. Norādīts, ka Sieka laikā veikts ievērojams darbs

"cīņai ar ienaidnieka un pretpadomju elementiem Latvijas teritorijā, [gados] jaunu operatīvo nacionālo kadru sagatavošanai un apmācībai"[124].

tomēr reizē norādīts, ka

"nodaļa cīņai ar bandītismu, ko vada [biedrs] Sieks kā ministra [vietnieks] joprojām neizrāda pietiekošu operatīvātāti, ilgstoši veic lietu izmeklēšanu"[125].

Tomēr minētais neliedz secināt, ka Sieks esot enerģisks, iniciatīvas bagāts darbinieks, kas ir politiski attīstīts un kas piedalās organizācijas dzīvē.[126] 1950. gada 21. jūnija raksturojumā, ko parakstīja LPSR Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks Matīss Plūdons un LKP CK sekretārs kadru jautājums Fjodors Titovs, par Albertu Sieku – LPSR iekšlietu ministra vietnieku un pulkvedi –, līdzās pamatdatiem, norādīts, ka viņš kopš 1919. gada strādā nepārtraukti Viskrievijas Ārkārtas komisijas, Apvienotās valsts politiskās pārvaldes, iekšlietu tautas komisariāta un iekšlietu ministrijas orgānos. Raksturojumā atkārtots, ka Sieks

"paveicis lielu darbu, organizējot cīņu ar ienaidnieka un pretpadomju elementiem republikas teritorijā, personiski vadīja bandītisma likvidāciju apriņķos. Līdz ar to [biedrs] Sieks veica lielu darbu, nostiprinot Padomju varas orgānus, organizējot ugunsdrošības aizsardzību tautsaimniecībā republikā, sagatavojot un apmācot [gados] jaunus čekistiskos kadrus no vietējiem iedzīvotājiem"[127].

Turpat Alberts Sieks novērtēts kā enerģisks, iniciatīvas bagāts darbinieks, kas ir politiski ļoti attīstīts. No raksturojuma uzzinām, ka Sieks ir "ievēlēts" par Plēnuma un LKP Kirova rajona komitejas biroja loceklis, ministrijas pirmorganizācijas loceklis, kā arī Rīgas pilsētas darbaļaužu deputātu padomes deputātu.[128] 1950. gada novembra raksturojumā, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš, līdzās jau iepriekš minētajiem pozitīvajiem raksturlielumiem kā trīsdesmit gadu stāzs čekas orgānos, panākumi operatīvajā darbā, godalgas par godīgu attieksmi pret uzdoto darbu un ilggadīgu darbu un valdības speciālo uzdevumu izpildi un pozitīvās īpašības, ir minēta arī kritiska piezīme, kur teikts, ka LPSR iekšlietu ministrijas vadība un konkrēti Alberts Sieks

"nepietiekami ļoti zināja savus kadrus, nepārliciecināsi cīņās ar nepilnībām ministrijas darbā, kā rezultātā pēdējo divu gadu laikā LPSR [iekšlietu ministrijā] atklāti ļaunprātīgi dienesta stāvokļa izmantošanas [gadījumi] no atsevišķu vadošo darbinieku puses"[129].

1951. gada janvārī[130] Alberts Sieks kļuva par LPSR iekšlietu ministru.[131] Virzības pamatā bija LKP CK biroja nolēmums, kas pamatots ar 1950. gada 20. oktobra protokolu Nr. 146, §24, ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš un kas paredzēja atbrīvot Augustu Eglīti no LPSR iekšlietu ministra pienākumiem sakarā ar pensionēšanos un iecelt viņa vietā Albertu Sieku.[132] Tam sekoja LPSR Ministru Padomes 1951. gada 25. janvāra nolēmums Nr. 77, kas paredz atbrīvot Albertu Sieku no LPSR ministra vietnieka amata sakarā ar viņa iecelšanu par LPSR iekšlietu ministru.[133] Līdzīgi kā Augusta Eglīša LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta, tā arī Alberta Sieka personas lieta atspoguļo tikai formālo Augusta Eglīša atbrīvošanas pamatu.[134] Tātad nav nekā par to, ka "vecie iekšlietu ministrijas darbinieki", kuriem "dārgs katra, pat ierindas čekista gods un labā slava" sūdzējās par "amoraļu uzvedību un noziedzīgiem gājiem, kas nāk no čekista ar sirmu galvu, ar ģenerāļa uzpleciem", proti, sūdzībām par Augusta Eglīša sakaru ar LPSR iekšlietu ministrijas ārsti, kas veco čekistuprāt esot "sieviete kas tā vai citādi tirgo savu ķermeni"; nekā par sūdzībām sekojošo brīdinājumu, kārtējo denunciaciju par LPSR iekšlietu ministru Augustu Eglīti, kas staigājot "kā līgavainis, kā kāds *pārbriedis skaistulis* balzaka vecumā – nokrāsojis sev matus zeltītu salmu krāsā un atklāti dzīvo ar savu mīļāko", un attiecīgi 1950. gada 25. augustā sekojošo stingro rījenu un tad arī atbrīvošanu no amata.[135] Ziņu trūkums par reāliem atbrīvošanas iemesliem atšķiras, piemēram, no LPSR sabiedriskās kārtības sargāšanas ministra Ivana Zujāna gadījuma, jo par tiem var spriest gan no Ivana Zujāna LKP CK nomenklatūras kadru personas lietas, kur tie izklāstīti vispārīgi,[136] gan arī no viņa vietā ieceltā Vladimira Sējas LKP CK nomenklatūras kadru personas lietas, kur tie minēti salīdzinoši detalizēti[137]. Ziņu trūkums par LPSR iekšlietu ministra Augusta Eglīša atbrīvošanas iemesliem ievērojams arī tāpēc, ka *vecos čekistus* sūdzībā līdzās sašutumam par amoraļu rīcību teikts arī tas, ka viņi esot "mierīgi par mūsu autoritāti un iekšlietu ministrijas funkciju, jo faktiskā vadība atrodas [biedra] Sieka rokās"[138]. Alberts Sieks LPSR iekšlietu ministra amatā bija līdz 1953. gada martam.[139]

LPSR iekšlietu ministrijas 1953. gada 16. aprīļa vēstule Nr. 3/901, ko parakstīja LPSR iekšlietu ministrs Nikolajs Kovaļčuks un kas adresēta LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnbērziņam, pauž LPSR iekšlietu ministrijas lūgumu LKP CK apstiprināt Albertu Sieku par LPSR iekšlietu ministra vietnieku.[140] LPSR iekšlietu ministrijas 1953. gada 26./29. jūnija vēstule Nr. 3/1637, ko parakstīja LPSR iekšlietu ministrs Ivans Zujāns un kas adresēta LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnbērziņam, atkārtoti lūdz apstiprināt LPSR iekšlietu ministra vietnieka amatā pulkvedi Albertu Sieku.[141] LPSR Ministru Padomes 1953. gada 4. jūlija nolēmums Nr. 639, ko parakstīja priekšsēdētāja vietnieks Matīss Plūdons un lietu pārvaldnieks Jānis Kacens, paredz apstiprināt Albertu Sieku par LPSR iekšlietu ministra vietnieku.[142] Izziņa par LPSR iekšlietu ministru Albertu Sieku, ko parakstīja LKP CK administratīvo, tirdzniecības un finanšu orgānu nodaļas vadītājs Ivans Desmitnieks un administratīvo, tirdzniecības un finanšu orgānu nodaļas instruktors Vasiljevs, līdzās vispārīgi izklāstītiem pamatdatiem par dzimšanu, tautību, stāžu PSKP un čekas orgānos, apbalvojumiem, norādīts, ka Sieks kopš 1945. gada maija pilda ministra vietnieka pienākumus, tad bija par LPSR iekšlietu ministru, un ka ar atkal uzticētajiem pienākumiem tiekot galā. Izziņā sniegts publisko aktivitāšu uzskaitījums, proti, norādīts, ka Sieks aktīvi piedalās sabiedriskajā un partijas pirmorganizācijas dzīvē, uzstājas ar priekšlasījumiem un lekcijām darbinieku un iedzīvotāju priekšā, ir ievēlēts par LPSR iekšlietu ministrijas partijas pirmorganizācijas locekli, LKP CK loceklis un Rīgas pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes deputāts. Minēts arī, ka Sieka darbā konstatējamas nepilnības. Viņš vāji kontrolē partijas un valdības lēmumu izpildi, par ko viņam norādīts ar LKP CK biroja 1953. gada 3. jūlija lēmumu. Sieks sāpīgi pārdzīvojo atzirdīgumus par nepilnībām darbā. Neskatoties uz minētajiem trūkumiem, kam, acīmredzot, ir tieša saistība ar iemesliem, kādēļ Albertu Sieku atbrīvoja no ministra amata, KP CK administratīvo, tirdzniecības un finanšu orgānu nodaļa atbalsta Sieka apstiprināšanu par LPSR iekšlietu ministra vietnieku.[143] 1953. gada 1. septembra raksturojums, ko parakstīja otrs sekretārs Vilis Krūmiņš, faktiski atkārtoti iepriekš minēto LKP CK administratīvo, tirdzniecības un finanšu orgānu nodaļas sniegto raksturojumu. Šeit gan precīzāk raksturotas Alberta Sieka praktiskajā darbā pieļautās "nopietnās nepilnības", proti, norādīts, ka viņš ir pieļāvis "kadru atlasē un izkārtojumā ģimeniskas pieejas elementus", ka viņš "ne vienmēr pareizi, sāpīgi uztver kritiskas piezīmes par nepilnībām darbā", par ko viņam ir aizrādījies LKP CK sekretariāts 1953. gada 3. jūlija lēmumā. Tomēr "Sieks spējīgs labot norādītās nepilnības un tikt galā ar sev uzticētajiem pienākumiem". Noslēgumā norādīts, ka Alberts Sieks LPSR ministra vietnieka amatā apstiprināts saskaņā ar LKP CK biroja 1953. gada 25. augusta lēmumu.[144] LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1953. gada 25. augusta protokola Nr. 65, §12, paredz apstiprināt Albertu Sieku LPSR iekšlietu ministra amatā un lūgt PSKP CK apstiprināt attiecīgo nolēmumu.[145]

No 1953. gada aprīļa līdz 1955. gada 24. martam Alberts Sieks pilda LPSR iekšlietu ministra vietnieka amatu.[146] LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1955. gada 25. februāra protokola Nr. 61, §29, paredz atbrīvot Albertu Sieku no LPSR iekšlietu ministra vietnieka amata sakarā ar pieļautajiem sociālistiskās likumības pārkāpumiem 1937. gadā. Tāpat nolemts lūgt minēto nolēmumu apstiprināt PSKP CK.[147] Tam attiecīgi seko LPSR Ministru Padomes 1955. gada 29. aprīļa nolēmums Nr. 266, ko parakstīja priekšsēdētāja vietnieks Eduards Berkļavs un lietu pārvaldnieks Jānis Kacens un ar kuru nolemts atbrīvot no LPSR iekšlietu ministra vietnieka amata Albertu Sieku, šeit gan neminot iemeslus attiecīgajam lēmumam.[148] Izziņa par LPSR iekšlietu ministra vietnieku, ko parakstīja LKP CK otrs sekretārs Vilis Krūmiņš, sniedz detalizētāku skaidrojumu minētajai rīcībai. Izziņa sākumā sniedz vispārīgu informāciju par Albertu Sieku – dzimšanu, tautību, PSKP stāžu, darba gaitu vispārīgu aprakstu, tomēr atšķirībā no iepriekš sniegtajiem Sieka raksturojumiem, šeit iztrūkst informācija par saņemtajiem apbalvojumiem. No izziņas uzzinām, ka PSRS iekšlietu ministrija bija saņēmusi iesniegumu no "pilsones Vilsones" par Alberta Sieka veiktajiem "padomju likumības pārkāpumiem" laika posmā no 1937. līdz 1938. gadam. PSRS iekšlietu ministrija esot veikusi pārbaudi par iesniegumā minētajiem faktiem, aizbraucot un pārliciecoties uz vietas par Alberta Sieka iepriekšējā darba vietā – iekšlietu ministrijas Omskas apgabala pārvaldē – pastrādāto. Pārbaudes rezultātā bija konstatēts, ka tikmēr, kamēr Sieks esot strādājis iekšlietu tautas komisariāta Omskas apgabala valsts drošības pārvaldes 3. daļā, viņš

"patiešām pieļāva nopietnus padomju likumības pārkāpumu, kā rezultātā atbilstoši b. Sieka apstiprinātajām izziņām ar iekšlietu tautas komisariāta Omskas apgabala pārvaldes bijušo vadību un apgabala prokuroru bija nepamatoti arestēts ievērojams skaits nevainīgu padomju pilsoņu, kas ilgstošu laiku bija turēti apcietinājumā". [149]

Īsumā – bija konstatēts, ka Sieks kā čekists aktīvi piedalījies Lielajā terora. 1955. gada 25. februārī LKP CK birojs, apspriežot jautājumu par Sieka rīcību laika posmā no 1937. līdz 1938. gadam nolēma, ka Alberts Sieks ir atbrīvojams no LPSR iekšlietu ministra vietnieka amata un viņam izsakāms rājiens. Atbilstoši informācijai, kas sniegta papildinājumā kadru uzskaites personas lapā, LKP CK birojs, pamatojoties uz 1955. gada 25. februāra protokolu Nr. 61, §29, sodīts ar rājienu sakarā ar sociālistiskās likumības neievērošanu 1937. gadā. [150] Turpat norādīts, ka iemesls atbrīvošanai no LPSR iekšlietu ministra vietnieka amata ir sociālistiskās likumības neievērošana 1937. gadā, kas arī izriet no iepriekš minētā LKP CK biroja nolēmuma, kas izriet no 1955. gada 25. februāra protokola Nr. 61, §29. [151]

LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta detalizēti neapkopo informāciju par Alberta Sieka dalību "vēlētās" amatos. Konkrēti, bet salīdzinoši vispārīgi raksturota dalība "vēlētās orgānos" ir 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā. Šeit Alberts Sieks norādījis, ka 1926. gadā bija ievēlēts par Roslavļas pilsētas darbaļaužu deputātu padomes (sestā sasaukuma) locekli un prezidija locekli. 1931. gadā Sieku ievēlēja par PSKP Bobrujskas rajona komitejas biroja locekli. No 1930. līdz 1931. gada viņš bija Bobrujskas pilsētas darbaļaužu deputātu padomes divpadsmitā sasaukuma prezidija loceklis. 1948. gadā Albertu Sieku ievēlēja par Rīgas pilsētas darbaļaužu deputātu padomes izpildkomitejas pirmā sasaukuma deputātu. Turpat Alberts Sieks ievietoja piezīmi, ka bijis partijas pirmorganizāciju biroju loceklis un tīkmēr, kamēr strādāja "[sevišķajos orgānos]" bija ievēlēts par partijas kara komisiju locekli. [152] Turpmākā dalība "vēlētās" amatos personas lietā atrodama raksturojumos. [153]

1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā norādīts, ka Alberts Sieks nav bijis ārzemēs, ieskaitot arī dienestu PSRS bruņotajos spēkos. [154] Turklāt, spriežot pēc papildinājuma kadru uzskaites personas lapā, līdz dienesta beigām izmaiņas šajā jautājumā nav notikušas. [155]

1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā Alberts Sieks norādījis, ka labi pārvalda latviešu un krievu valodas, bet vāji zina arī baltkrievu valodu. Turpat norādīts, ka svešvalodas, proti, valodas, kas nepieder pie PSRS tautību valodām, nezina. [156] Papildinājums kadru uzskaites personas lapai liecina, ka valodu zināšanas nākamajos dienesta gados nav augušas. [157]

Neskatoties uz atbrīvošanas no amata iemesliem, atbilstoši PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1967. gada 28. oktobra dekrētam *par Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā dzīvojošo Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas aktīvo dalībnieku, veco boļševiku, bijušo sarkangvardu, Sarkanās Armijas flotes kareivju un komandieru, sarkano partizānu, partijas, padomju, arodbiedrību un komjaunatnes orgānu, revolucionāro komiteju, VĀK un milicijas darbinieku, sevišķu uzdevumu daļu un pārtikas sagādes grupu cīnītāju un citu laikā no 1917. līdz 1922. gadam cīņā par padomju varas nodibināšanu visvairāk izcēlušos personu apbalvošanu ar PSRS ordeņiem un medaļām* Alberts Sieks apbalvots ar *Sarkanās Zvaigznes ordeni*. [158]

Mēģinājumi iepazīt Albertu Sieku ar viņa ģimenes palīdzību, izmantojot personas lietā sniegtās ziņas, faktiski lemtas neveiksmei, jo, lai arī vietām sniegta precīza informācija, tomēr izdijināšanās ģimenes izziņāšanā liedz sniegto ziņu nepilnība. Atsevišķos gadījumos rodas iespaids, ka Sieks, esot ievērojami pieredzei darbā ar kadriem, apzināti sniedzis informāciju tādā apjomā, kas tikai ar skatu ir vispusīga un detalizēta, tomēr īstenībai liedz veikt padziļinātu izpēti.

1944. gada 14. maija autobiogrāfija sniedz vispārīgu informāciju par Alberta Sieka ģimeni. Attiecīgajā laika periodā, neprecizējot laiku, viņš ir precējies ar Kseniju Sieku (dzimusi Arhipova) [159], Nikolaja meitu, kas dzimusi 1898. gadā Sanktpēterburgā, kas pēc Alberta Sieka norādītā ir krieviete, kurpniece meita. Turpat norādīts, ka 1944. gada janvārī Alberts Sieks bija pieņēmis bērnu audzināšanai un adoptēšanai zēnu Leonīdu Tesu, Vladimira dēlu, kas ir dzimis 1929. gadā Sestoreckā (Ļeņingradas apgabalā), pēc Alberta Sieka norādītā ir krievs. Viņa bioloģiskie vecāki esot gājuši bojā no bada 1941./1942. gada ziemā Ļeņingradas blokādes laikā. [160] 1949. gada 26. oktobra autobiogrāfijas rakstīšanas laikā dēls bija kļuvis par VLKJS biedru un mācījās PSRS iekšlietu ministrijas Rīgas Virsnieku sastāva kvalifikācijas paaugstināšanas skolas 3. kursā. [161] Heinrihs Strods, atsaucoties uz iekšlietu ministrijas arhīva personisko lietu Nr. 63244, norāda, ka Sieks "savu audzudēlu iecēla ministrijā augstā amatā un virzīja viņu uz priekšu. Par to modrie čekisti paziņoja Maskavai." [162] Lai gan minētais saskan ar 1953. gada 1. septembra raksturojumu, ko parakstīja LKP CK otrais sekretārs Vilis Krūmiņš, ka Alberts Sieks pieļāvis "kadru atlasē un izkārtojumā ģimeniskas pieejas elementus" [163], tomēr PSRS laika presē atrodama vien informācija par Leonīdu Tesu kā aktīvu VLKJS biedru. Piemēram, 1962. gada 30. jūlijā LKP CK un Rīgas pilsētas komitejas Politiskās izglītības namā bija organizēta jaunatnes audzināšanas darba izlabošanas jautājumiem veltītā "republikas komjaunatnes aktīva sapulce". Sapulcē Latvijas Ļeņina Komunistiskās jaunatnes savienības (LLKJS) Centrālās Komitejas sekretārs Nikolajs Karpovs referēja par

"komjaunatnes organizāciju uzdevumiem, kas veicami, lai pastiprinātu cīņu pret huligānismu un citām pretsabiedriskām parādībām, kura vēl vērojamas vienā jaunatnes daļā". [164]

Debatēs par referātu piedalījās arī LLKJS Rīgas pilsētas komitejas ārštata instruktors Leonīds Tess. [165] Norāde par viņu kā LPSR iekšlietu ministrijas bijušo majoru atrodama, piemēram, saistībā ar Alberta Sieka apbalvojuma dāvināšanu Baltkrievijai. [166]

Leonīdu Tesu gan nav jāauc ar Nikolaju Tesu (1921–2006). Nikolajs Tess 1939. gadā bijis iesaukts PSRS bruņotajos spēkos, 1945. gada maijā sāka darbu LPSR iekšlietu tautas komisariātā. [167] 1948. gada augustā, būdams demobilizēts, piedalījies Ļeņingradas aizstāvēšanā un vairākkārtīgi apbalvots, kārtoja eksāmenus Fizikultūras institūtā. [168] 1949. gadā piedalījās deportāciju organizēšanā. [169] Konkrēti – "būdams Latvijas PSR Valsts drošības ministrijas operatīvais pilnvarotais, parakstīja atzinumu par 42 ģimeņu administratīvu izsūtīšanu uz attāliem un mazapdzīvotiem PSRS apgabaliem", kādēļ Kurzemes apgabaltiesa 2003. gada 16. decembrī atzina Tesu par vainīgu, bet 2005. gada 19. aprīlī Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments atstāja negrozītu iepriekš noteikto spriedumu — divu gadu brīvības atņemšanu nosacīti. [170] Nikolajs Tess 1955. gadā pensionējās, atstājot dienestu LPSR Valsts drošības ministrijā. [171] Spriežot pēc presē publicētā, 1980. gada augustā LLKJS CK rīkotajā svinīgajā pieņemšanā, kas organizēta par godu tiem, kas devās studēt uz citām PSRS republikām, Nikolajs Tess ir viens no tiem, kas pieminēti *Padomju Jaunatnē*, uzrunājot studentus. Bez Nikolaja Tesa vēl ir minēti LLKJ CK sekretāre Mārīte Rukmane, LPSR augstākās un vidējās speciālās izglītības ministra pirmais vietnieks Zigfrīds Austers un Augstskolu rektorātu padomes vārdā runājošajam Pētera Stučkas Latvijas Valsts universitātes rektors Visvaris Millers. [172] Nav jāauc ar 1956. gadā dzimušo kapteiņa palīgu Nikolaju Tesu, kas mācījies arī Makarova Ļeņingradas Augstākās kuģniecības inženieru skolā.

Sniedzot ziņas 1944. gada 14. maija autobiogrāfijā par saviem tuvākajiem radniekiem, Alberts Sieks norāda, ka viņa vidējā māsa Lidija 1919. gadā nomira no slimības sakarā ar nepietiekamu uzturu [173], tāpat tajā pašā gadā kā viņu tēvs. Jaunākā māsa Olga ar diviem bērniem esot evakuēta 1942. gadā no Ļeņingradas, dzīvoja autobiogrāfijas rakstīšanas laikā pie Alberta Sieka Kuibiševā (tagad Samārā), kas nozīmē, ka personas lietā esošie dokumenti pilnībā neatspoguļo Alberta Sieka gaitas. Jau 1949. gada 26. oktobra autobiogrāfijas rakstīšanas laikā Olga ar bērniem pārcēlusies atpakaļ uz dzīvi Ļeņingradā. Viņas sakarā Alberts Sieks norāda, ka viņa ir bezpartejiska. [174]

Jaunākais brālis Konstantīns 1944. gada 14. maija autobiogrāfijas sagatavošanas brīdī bija PSKP biedrs [175] un dzīvoja un strādāja Maskavā. [176] Savukārt 1949. gada 26. oktobra autobiogrāfijas rakstīšanas laikā Konstantīns jau ir pārcēlies uz dzīvi Rīgā, kur strādā par fabrikas *Rīgas cepure* [177] direktoru. [178] Spriežot pēc publikācijām presē, Konstantīns Sieks bija aktīvs PSKP darbinieks [179]. Turklāt viņa karjera neaprobežojās tikai ar *Rīgas cepuri*. Viņš bija arī fabrikas Sarkanā tekstilniece direktors, kā arī fabrikas *21. jūlijs* direktors. [180] Konstantīns Sieks saņēmis arī apbalvojumus. Atbilstoši PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1946. gada 31. maija dekrētam *par Latvijas PSR lauksaimniecības, rūpniecības, zinātnes, kultūras un mākslas darbinieku apbalvošanu ar ordeņiem un medaļām* Konstantīns Sieks saņem ordeni *Goda Zīme* kā tekstilfabrikas *Sarkanā tekstilniece*

direktors.[181] Atbilstoši PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1967. gada 28. oktobra dekrētam *par Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā dzīvojošo Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas aktīvo dalībnieku, veco boļševiku, bijušo sarkangvardu, Sarkanās Armijas un flotes kareivju un komandieru, sarkano partizānu, partijas, padomju, arodbiedrību un komjaunatnes orgānu, revolucionāro komiteju, VAK un milicijas darbinieku, sevišķu uzdevumu daļu un pārtikas sagādes grupu cīnītāju un citu laikā no 1917. līdz 1922. gadam cīņā par padomju varas nodibināšanu visvairāk izcēlušos personu apbalvošanu ar PSRS ordeņiem un medaļām* apbalvots ar medaļu *Par kaujas nopelniem*. [182] Cita starpā, abos minētajos dekrētos minēti abi brāļi. Atšķirība parādās tikai saņemtajās godalgās.

1952. gada 28. decembra *Ciņa* publicēta vēstule, kritizējot Konstantīna Sieka attieksmi pret brāķi un sūdzībām. [183] 1958. gada 31. decembrī *Padomju Jaunatne* publicēja karikatūru un īsu un salīdzinoši iznīcinošu rakstu «Kādēļ raud šis mazais zēns?» par Konstantīnu Sieku.

"Viņu pašā svētku vakara saraudināja apģērbu fabrikas «21. jūlijs» direktors Konstantīns Sieks. Sen jau Imants kāroja matroža cepurīti, un māmiņa apsolījās viņam to uzdāvināt Jaunajā gadā. Šodien viņa apstaigāja visus veikalus, bet ... bērnu matrožu cepurītes varēja dabūt tikai ar uzrakstu krievu valodā «Пионер». Un tā Imants palika bez apsolītās dāvanas. Vairbūt cepures nemaz nav ražotas mūsu republikā? Tomēr nē — fabrikas zīme skaidri liecina: «21. jūlijs» Rīgā. Ko mēs novēlēsim Jaunajā gadā biedram Siekam? — Iestāties PSRS Konstitūcijas studēšanas pulciņā un sekmīgi paaugstināt savas zināšanas līdz nepilnās vidusskolas kursa apjomam. Tas gan būs maz fabrikas direktoram, bet tomēr labāk ka nemaz.» [184]

Lai izprastu rakstā izteiktās references, jāņem vērā, ka, iespējams, arī brāļiem bijusi līdzīga izglītība, un Konstantīna Sieka gadījumā varbūt pat zemāka izglītība, kas pēdējā gadījumā būtu bijusi netieša norāde arī uz Albertu Sieku. Tāpat ievērojams, ka vēl 1955. gada 7. oktobra *Padomju Jaunatnē* bija raksts par 21. jūlija politmācībām, kuru rīkošanā palīdzējis arī fabrikas direktors Konstantīns Sieks, tādēļ norādi par "PSRS Konstitūcijas studēšanu" var saistīt par ironiju iepriekš publicētā raksta sakarā. [185] Neskatoties uz publiski izteikto kritiku, spriežot pēc publikācijām presē, Konstantīns Sieks palika 21. jūlija direktora amatā. [186] Paradoxāli, bet 1962. gada 7. februāra publikācija *Ciņā* par fabrikas 21. jūlijs devumu "septiņgades ceturtdā gad plāna izpildē" Konstantīna Sieka publiskais paziņojums, ka

"piegriezēji un šuvējas, gludinātājas un meistari, visi, kas dienu no dienas gādā par iedzīvotāju pieaugošajām prasībām, jūt aizvien lielāku pienākuma apziņu" [187],

kādēļ nolemts gada uzdevumu izpildi īstenot līdz 27. decembrim, panākt virsplāna produkciju, darba ražīguma pieaugumu, kvalitātes un kvalifikācijas celšanu, sasauca ar viņas mātes darbu – veļas šūšanu – un brāļa nodarbi tirdzniecības namā *Esders un Šefals*.

Savukārt vecākā māsa Milda, beidzoties Krievijas pilsoņu karam, apprecējās ar demobilizēto no Sarkanās Armijas karavīru Ozolu, ar kuru 1922. gadā aizbrauca uz Latviju [188]. [189] Abās autobiogrāfijās Alberts Sieks apgalvo, ka viņam neesot nekādu ziņu par Mildu. [190]

Atbilstoši 1949. gada 26. oktobra autobiogrāfijā sniegtajām ziņām Albertam Siekam nebija radnieku ārzemēs vai tādu, kas bijuši represēti. [191]

Izziņa, kas sagatavota par LPSR iekšlietu ministra vietnieku operatīvās darbības jautājumos Albertu Sieku, kas kopš 1945. gada marta strādā attiecīgajā amatā, sniedz salīdzinoši neprecīzu informāciju, sākot ar ka darbs laika posmā no 1913. līdz 1918. gadam raksturots kā zēns akciju sabiedrībā *Abo* un pie privātā uzņēmēja [192] un beidzot ar to, ka laika posmā no 1940. līdz 1945. gadam iztrūkst informācija, piemēram, par darbību PSRS iekšlietu tautas komisariāta Kaļiņinas apgabala pārvaldē [193]. Tikpat neprecīza ir arī izziņa, kas sagatavota par LPSR iekšlietu ministru vietnieku Albertu Sieku un kas, kā izziņā norādīts, strādā šajā amatā no 1951. gada janvāra, turklāt tik pavisai sagatavota, ka vairākās vietās veikti labojumi, piemēram, sākumā norādīts, ka laika posmā no 1913. līdz 1918. gadam Alberts Sieks bija uzņēmumu dalībnieks, bet tad labots, ka viņš strādājis pie uzņēmējiem. [194] bet norāde par to, ka strādā līdz šim brīdim ir kļūdaini pierakstīta, un tad arī labota. [195] Līdzīgi kā iepriekš minētajā izziņā, piemēram, darba gaitas laika posmā no 1940. līdz 1945. gadam ir nepilnīgi atspoguļotas. [196] Personas lietā iztrūkst Alberta Sieka fotogrāfija. [197]

Personas lieta nesniedz informāciju par Alberta Sieka pēdējiem dzīves gadiem. Lai gan Alberts Sieks esot miris 1980. gadā, tādat vēl pirms Atmodas, plašsaziņas līdzekļos nav atrodams nekrologs, kas būtu vēlīts bijušajam LPSR iekšlietu ministram. Viena no pēdējām ziņām, kur minēts ir Alberts Sieks, viņam dzīvam esot, ir *Padomju Jaunatnē* publicētais apskats par to, kā norit "vēlēšanas":

"Spoži apgaismota ar Ļeņina ordeni apbalvotās V. I. Ļeņina Valsts elektrotehniskās rūpnīcas VEF Kultūras un tehnikas pils. Tieši pulksten sešos no rīta durvis vēra 24./24. un 25./25. vēlēšanu iecirkņi. Vēlēšanu urnās iekrīt pirmie biļeteni.

— Es no visas sirds balsoju par mūsu kandidātiem, kas personificē padomju cilvēku nesatricināmo vienību un līdztiesību, — sacīja rūpnīcas VEF instrumentu atslēdznieks A. Broks. — Ticu, ka gan PSKP CK loceklis, Latvijas Komunistiskās partijas CK pirmais sekretārs A. Voss, gan bezpartejiskais — mūsu rūpnīcas smalkmehāniķis Sociālistiskā Darba Varonis V. Krūmiņš, par kuriem mēs šodien balsojam, godam pārstāvēs mūsu intereses Padomju zemes parlamentā: gādās par to, lai tiktu nostiprināta Dzimtenes ekonomiskā varenība — mūsu uzplaukuma un drošības pamatu pamats.

Kā vieni no pirmajiem nobalsoja VEF inženieris I. Ahmerous un Pilsoņu kara un Lielā Tēvijas kara veterāns, daudzū valdības apbalvojumu kavalieris, tagadējais pensionārs A. Sieks, telefona centrālu montētāja N. Tomaševska, ražošanas apvienības «Rīgas modes» ateljē šuvēja I. Smirnova un 32. vidusskolas pionieri vadītāja T. Protasova, kas pirmo reizi piedalās vēlēšanās, un karavīrs A. Kaijaks...

Tie ir dažādu tautību, dažāda dzimuma un vecuma cilvēki ar dažādām profesijām, taču viņiem visiem ir vienādi uzskati par mūsu sociālistiskās sabiedrības vērtībām. Būdami savas Dzimtenes patrioti, viņi vienprātīgi atbalsta Komunistiskās partijas un Padomju valsts iekšpolitiku un ārpolitiku, apstiprinot to ar savu trieciendrabu ik dienas." [198]

Minētais izvilkums visai precīzi raksturo gan to, cik PSRS okupācijas organizētās vēlēšanas bijušas tālu no demokrātiskām vēlēšanām un to, ka pat no varas īstenošanas atstumtie par rīcību, kas vēl pirms Josifa Džugašvili nāves bijusi PSKP ieskatā adekvāta, bet pēc tās kļuvusi par "sociālistiskajai likumībai" nederīgu, tomēr turpina atbilstīt šo varu, dzīves noslēgumā nesāņemot pat tik daudz, kā iespēju būt pieminētam. Alberta Sieka piemērs liecina, ka totalitārisma aizstāvēšanai, palaujoties, ka nav plaši pieejamas ziņas par čekistiem, tirāžē īstenībai neatbilstošu informācija pat par cilvēku pamatdatiem.

[1] Šeit un turpmāk, norādot Latvijas Komunistiskās partijas institūciju vai amatu, būs izmantots Latvijas Komunistiskās partijas pēdējā nosaukuma akronīms.

[2] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l. (Alberta Sieka LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta). Visi dokumenti lietā ir krievu valodā, izņemot veidlapu galvas, kas ir gan krievu, gan latviešu valodā, un divus LPSR Ministru Padomes nolēmumu norakstus, kas apraksta vēlē tieši norādīts.

[3] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6. lp. (1949. gada 26. oktobra autobiogrāfija), 7. lp. (1944. gada 14. maija autobiogrāfija).

[4] Atbildot uz 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā uzdoto jautājumu par dzimšanas vietu un tās atbilstību administratīvi teritoriālajam dalījumam gan dzimšanas brīdī, gan arī personas lapas aizpildīšanas brīdī, norādīts, ka Alberts Sieks dzimis Pēterburgā, kas personas lapas aizpildīšanas brīdī atbilst Ļeņingradai. LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. (1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā).

- [5] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp.
- [6] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp.
- [7] 1944. gada 14. maija autobiogrāfijā nāves iemesls krievu valodā saukts "сыпчатый тиф". LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp.
- [8] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp.
- [9] Personas lietā nav minēts mātes meitas uzvārds, kas apgrūtina viņas dzimtās vietas konstatēšanu.
- [10] 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā norādīts tāds mācību iestāžu atrašanās vietas nosaukums, kas bijis personas lapas aizpildīšanas brīdī, proti, Ļeņingrada. LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp.
- [11] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp.
- [12] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp.
- [13] Sk. nolikuma par pilsētas skolām 3. pantu. "О городских училищах и О Учительских Институтах": положения, 31 мая 1872 года, № 50909, *Полное собрание законов Российской империи за 1872*, том XLVII, с. 728.
- [14] Sk. nolikuma par pilsētas skolām 13. pantu. "О городских училищах и О Учительских Институтах": положения, 31 мая 1872 года, № 50909, *Полное собрание законов Российской империи за 1872*, том XLVII, с. 729.
- [15] Sk. nolikuma par pilsētas skolām 7. pantu. "О городских училищах и О Учительских Институтах": положения, 31 мая 1872 года, № 50909, *Полное собрание законов Российской империи за 1872*, том XLVII, с. 729.
- [16] Sk. nolikuma par pilsētas skolām 35. pantu. "О городских училищах и О Учительских Институтах": положения, 31 мая 1872 года, № 50909, *Полное собрание законов Российской империи за 1872*, том XLVII, с. 731.
- [17] Sk. nolikuma par pilsētas skolām 10. pantu. "О городских училищах и О Учительских Институтах": положения, 31 мая 1872 года, № 50909, *Полное собрание законов Российской империи за 1872*, том XLVII, с. 729.
- [18] Российский государственный исторический архив (РГИА), 1276 ф., 4 оп., 708 д., 18–22об л. (Положение о высших начальных училищах). Citēts pēc: П. А. Столыпин: *Программа реформ. Документы и материалы*, том 1., общ. ред. Павел Пожигайло. Москва: Российская политическая энциклопедия, 2002. Pieejams: www.hrono.ru/libris/stolypin/stpn1_82.html
- [19] Sk. nolikuma par augstākajām sākumskolām 15. pantu. "Положение о высших начальных училищах", П. А. Столыпин: *Программа реформ. Документы и материалы*, том 1., общ. ред. Павел Пожигайло. Москва: Российская политическая энциклопедия, 2002. Pieejams: www.hrono.ru/libris/stolypin/stpn1_82.html
- [20] Sk. nolikuma par augstākajām sākumskolām 9. pantu. "Положение о высших начальных училищах", П. А. Столыпин: *Программа реформ. Документы и материалы*, том 1., общ. ред. Павел Пожигайло. Москва: Российская политическая энциклопедия, 2002. Pieejams: www.hrono.ru/libris/stolypin/stpn1_82.html
- [21] Sk. 138. piezīmi nolikumam par augstākajām sākumskolām. "Положение о высших начальных училищах", П. А. Столыпин: *Программа реформ. Документы и материалы*, том 1., общ. ред. Павел Пожигайло. Москва: Российская политическая энциклопедия, 2002. Pieejams: www.hrono.ru/libris/stolypin/stpn1_82.html
- [22] Sk. nolikuma par augstākajām sākumskolām 45. pantu. "Положение о высших начальных училищах", П. А. Столыпин: *Программа реформ. Документы и материалы*, том 1., общ. ред. Павел Пожигайло. Москва: Российская политическая энциклопедия, 2002. Pieejams: www.hrono.ru/libris/stolypin/stpn1_82.html
- [23] *История педагогики и образования. От зарождения воспитания в первобытном обществе до конца XX в.* Учебное пособие для педагогических учебных заведений, ред. Алексей Пискунов, 2-е изд., испр. и дополн. Москва: ТЦ «Сфера», 2001, с. 222.
- [24] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp.
- [25] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6., 7. lp.
- [26] 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā uz 22. jautājumu – "Veiktais darbs, sākot ar darba gaitu sākumu (ieskaitot kara dienestu)" – pretēji norādītajam, ka iestāžu, organizāciju un uzņēmumu nosaukumi un to atrašanās vieta norādāma tā, kā saukta laikā, par kuru sniegta ziņa. Konkrētajā gadījumā Sanktpēterburga saukta par Ļeņingradu. LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. otra puse.
- [27] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. otra puse, 6., 7. lp.
- [28] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6. lp.
- [29] Šeit un turpmāk, norādot uz dalību Padomju Savienības Komunistiskajā partijā, būs izmantots pēdējā šīs partijas nosaukuma akronīms.
- [30] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp.
- [31] Пчелкин, Виктор. "День длиной в столетие", *Гильдия печников и трубочистов Санкт-Петербурга*. Pieejams: www.pechsovet.ru/articles/den-dlinoy-v-stoletie.22.html
- [32] Pukkilan historia on side suomalaisuuteen. Pieejams: www.pukkila.com/fi/yritys/historia/
- [33] Роденков, Андрей. "Печи вокзала Парголово", *Зеленогорск. terijoki.spb.ru/railway/rw_pargolovo_pechi.php*
- [34] Роденков, Андрей. "Печи вокзала Парголово", *Зеленогорск. terijoki.spb.ru/railway/rw_pargolovo_pechi.php*
- [35] Роденков, Андрей. "Печи вокзала Парголово", *Зеленогорск. terijoki.spb.ru/railway/rw_pargolovo_pechi.php*, Пчелкин, Виктор. "День длиной в столетие", *Гильдия печников и трубочистов Санкт-Петербурга*. Pieejams: www.pechsovet.ru/articles/den-dlinoy-v-stoletie.22.html
- [36] Роденков, Андрей. "Печи вокзала Парголово", *Зеленогорск. terijoki.spb.ru/railway/trk_showg2.php*,
- [37] Nosaukuma atveide sniegta iespējami tuvāk tam, kā šis nosaukums atveidots Latvijas presē. Rakstā – "Leelakais manufakturas veikals Cehsis", *Peļdeļā brīdī*, Nr. 225, 1930, 4. oktobris, 5. lpp. – lietots Esders un Šefels. Savukārt rakstā – Kollontai, Aleksandra. "Ztrahodneetschu ekonomiskais ztahwoklis Kreevijā", *Arodneeks*, Nr. 29, 1920, 10. decembris, 452. lpp. – lietots Esders un Šefels. Rakstā – "Handel und Verkehr", *Dūna Zeitung*, 1907, 5. marts, 5. lpp. – lietots Esders und Scheefhals.
- [38] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. otra puse, 6., 7. lp.
- [39] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6., 7. lp.

[40] Šādu nosaukumu noteica celtnēi blakus esošais tilts sarkanā krāsā. Vēlāk nams saukts abu komersantu vārdā ("Leelakais manufakturas veikals Cehsis", *Pehdejā brihdī*, Nr. 225, 1930, 4. oktobris, 5. lpp., Kollontai, Aleksandra. "Ztrahdneetschu ekonomiskais ztahwoklis Kreewijā", *Arodneeks*, Nr. 29, 1910, 10. decembris, 452. lpp.).

[41] "Handel und Verkehr", *Dūna Zeitung*, 1907, 5. marts, 5. lpp.

[42] Kollontai, Aleksandra. "Ztrahdneetschu ekonomiskais ztahwoklis Kreewijā", *Arodneeks*, Nr. 29, 1910, 10. decembris, 452. lpp.).

[43] Atbilstoši 1935. gada 29. aprīļa Rīgas apgabaltiesas tirdzniecības reģistra nodaļas lēmumam par firmas "V. Rumpītis" (Cēsis, Rīgas ielā 23) prokūristu ierakstīts Arvids Knēziņš (*Valdības Vēstnesis*, Nr. 100, 1935, 4. maijs, 5. lpp.). Minētā pilnvara atsaukta ar 1936. gada 9. marta Rīgas apgabaltiesas tirdzniecības reģistra nodaļas lēmumu (*Valdības Vēstnesis*, Nr. 65, 1936, 19. marts, 5. lpp.). Atbilstoši 1935. gada 17. oktobra Rīgas apgabaltiesas tirdzniecības reģistra nodaļas lēmumam par firmas "V. Rumpītis" (Cēsis, Rīgas ielā 23) prokūristu ierakstīts Frīdrihs-Aleksandrs Rumpītis (*Valdības Vēstnesis*, Nr. 244, 1935, 25. oktobris, 3. lpp.).

[44] Leelakais manufakturas veikals Cehsis", *Pehdejā brihdī*, Nr. 225, 1930, 4. oktobris, 5. lpp.

[45] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp.

[46] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. otra puse.

[47] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp.

[48] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp.

[49] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. otra puse.

[50] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp.

[51] 1944. gada 14. maija autobiogrāfijā krievu valodā slimība saukta "цинга". LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp.

[52] 1944. gada 14. maija autobiogrāfijā krievu valodā slimība saukta "крапивная лихорадка". LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp.

[53] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. otra puse, 6. lp. otra puse, 7. lp.

[54] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6. lp. otra puse, 7. lp.

[55] 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā minēts Oktobra dzelzceļš, kas atbilst dokumenta sagatavošanas brīža nosaukumam. Attiecīgais dzelzceļš no 1855. līdz 1923. gadam saucies Nikolajevas dzelzceļš, un tikai no 1923. gada – Oktobra dzelzceļš.

[56] "Nikolaja II. waldischanas pehdejās ztundas", *Rīgas Ziņas*, Nr. 69, 1917, 10. marts, 1. lpp.; "Peterpils notikumi 25. oktobrī", *Baltijas Wehstnesis*, Nr. 124, 1917, 28. oktobris, 1. lpp.

[57] Šeit un turpmāk, norādot uz dalību Padomju Savienības Komunistiskajā partijā, būs izmantots pēdējā šīs partijas nosaukuma akronīms.

[58] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp.

[59] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp.

[60] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5., 6. lp. otra puse, 7. lp.

[61] Šeit domāts desmitās robežas.

[62] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. otra puse.

[63] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6. lp. otra puse.

[64] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7., 7. lp. otra puse.

[65] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6. lp. otra puse, 7. lp. otra puse.

[66] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. otra puse.

[67] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. otra puse.

[68] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6. lp. otra puse, 7. lp. otra puse.

[69] Politiskais cīnītājs (*политбоец*) nozīmē PSKP vai Vissavienības Ļeņina Komunistiskās jaunatnes savienības (VĻKJS) biedrs, kas mobilizēts, pamatojoties uz piederību PSKP vai VĻKJS.

[70] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 4. lp.

[71] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6. lp. otra puse, 7. lp. otra puse.

[72] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6a. lp., 7. lp. otra puse.

[73] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 4. lp.

[74] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp. otra puse.

[75] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6a. lp.

[76] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 4. lp.

[77] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 4. lp.

[78] Atbilstoši civiet publicētajam apbalvojums saņemts gadu ātrāk, pamatojoties uz Baltkrievijas PSR Centrālās izpildkomitejas 1932. gada 11. jūlija lēmumu (sk. nkv.d.memo.ru). Par labu minētajai versijai kalpo publikācija – Орден и родина. В Беларусь вернулся еще один орден Трудового Красного Знамени БССР. 2004, 8. septembris. Pieejams: www.sb.by/articles/orden-i-rodina.html – kur informē, ka Alberta Sieka dēls, bijušais LPSR Iekšlietu ministrijas majors Leonīds Tess 2004. gada 26. augustā uzdāvināja Baltkrievijas milicijas muzejam sava tēva, *baltkrievu čekista* Alberta Sieka ordeni, kura numurs ir 101, kur rakstīts "у знак выпалнения свайго абавязку перед Соцыялістычнай Бацькавчынай на фронце Працы" un kas esot pēc būtības piešķirts par to, ka Alberts Sieks esot aizturējies ārvalstu izlūkdienesta aģentus – māti un meitu, kuras diplomātiskās neaizskaramības aizsegā, esot paslēptas lielos čemodānos, mēģināja pārvest pāri robežas kontrolpunktam *Negoreloje* (*Негорелое*) vācu diplomāts. Apbalvojumu no rīdzinieka Leonīda Tesa rokām esot saņēmis iekšlietu ministrs Vladimirs Naumovs. Nav gan saprotams, kāpēc ziņā norādīts, ka Alberts Sieks bijis baltkrievs.

[79] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse. Atbilstoši LPSR Tautas Komisāru Padomes lietu pārvaldes kadru daļas priekšnieka O. Augusta parakstītajam 1944. gada 18. jūnija raksturojumam Darba Sarkanā Karoga ordenis piešķirts 1933. gadā. Līdzīga informācija izriet arī no 1944. gada 23. jūnija raksturojuma, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš Maskavā. LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 9. lp. (LPSR

Tautas Komisāru Padomes lietu pārvaldes kadru daļas priekšnieka O. Augusta paraksts 1944. gada 18. jūnija raksturojums), 10. lp. (1944. gada 23. jūnija raksturojums, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš Maskavā).

[80] Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[81] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 8. lp.

[82] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 8. lp.

[83] Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[84] Atbilstoši PSRS iekšlietu tautas komisāra 1936. gada 14. jūlija pavēlei Nr. 602 Baltkrievijas PSR Iekšlietu tautas komisariāta Valsts drošības pārvaldes sevišķās daļas priekšnieka vietnieks Alberts Sieks bija pārcelts par priekšnieku Iekšlietu tautas komisariāta Omskas apgabala pārvaldes sevišķajā daļā. Savukārt atbilstoši PSRS iekšlietu tautas komisāra 1936. gada 14. decembra pavēlei Nr. 1183 Albertu Sieku iecēla par Iekšlietu tautas komisariāta Omskas apgabala pārvaldes pretizlūkošanas daļas priekšnieku. Pēdējās izmaiņas saistītas ar izmaiņām Iekšlietu tautas komisariātā, arī strukturālajām, konkrēti, no sevišķās daļas bija nodalīta pretizlūkošana. Saskaņā ar PSRS iekšlietu tautas komisāra 1937. gada 10. augusta pavēli Nr. 1381 Albertu Sieku bija paredzēts atbrīvot no darba sakarā ar pāriešanu Omskas apgabala pārvaldes rīcībā, tomēr jau ar PSRS iekšlietu tautas komisāra 1937. gada 16. novembra pavēli Nr. 2211 iepriekšējo pavēli daļā par atbrīvošanu no darba atcēla. Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[85] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 8. lp.

[86] Saskaņā ar PSRS iekšlietu tautas komisāra 1938. gada 25. augusta pavēli Nr. 1941 Albertu Sieku atbrīvoja rezervē. Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[87] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 4. lp.

[88] Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[89] Saskaņā ar PSRS iekšlietu tautas komisāra 1940. gada 21. oktobra pavēli Nr. 1471 Albertu Sieku atsauc no iepriekšējā amata LPSR Iekšlietu tautas komisariāta rīcībā. Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[90] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 4. lp. otra puse.

[91] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 4. lp. otra puse.

[92] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp. otra puse.

[93] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp.

[94] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 1. lp.

[95] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 4. lp. otra puse, 7. lp. otra puse.

[96] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp. otra puse.

[97] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 8. lp.

[98] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 1. (papildinājums kadru uzskaites personas lapai, kuras saturs atbilstība pārbaudīta 1950. gada 21. februārī), 7. lp. otra puse.

[99] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 4. lp. otra puse.

[100] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse.

[101] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse.

[102] Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[103] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 9. lp.

[104] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 10. lp.

[105] 1946. gada 22. oktobra raksturojumā par LPSR iekšlietu tautas komisāra vietnieku operatīvās darbības jautājumos, pulkvedi Albertu Sieku norādīts, ka viņš attiecīgo amatu pilda kopš 1945. gada maija. LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 11. lp. (1946. gada 22. oktobra raksturojums, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).

[106] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 4. lp. otra puse.

[107] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 12. lp. 1946. gada 22. oktobra rekomendācija, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš.

[108] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse.

[109] Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[110] 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā norādīts 1946. gada jūnijs. LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse.

[111] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 2. lp.

[112] PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1946. gada 31. maija dekrēts *par Latvijas PSR lauksaimniecības, rūpniecības, zinātnes, kultūras un mākslas darbinieku apbalvošanu ar ordeņiem un medaļām, Padomju Jaunatne*, Nr. 110, 1946, 5. jūnijs, 2. lpp.

[113] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse.

[114] Sk. [nkvd.memo.ru](#)

[115] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse.

[116] "PSRS Augstākās Padomes Prezidija dekrēts par Latvijas PSR rūpniecības, lauksaimniecības, zinātnes, kultūras un mākslas darbinieku apbalvošanu ar ordeņiem un medaļām", *Cīņa*, Nr. 175, 1950, 25. jūlijs.

[117] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 2. lp.

[118] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse.

[119] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse.

[120] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse.

[121] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp. otra puse.

[122] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 1. lp.

- [123] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp.
- [124] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 11. lp.
- [125] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 11. lp.
- [126] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 11. lp.
- [127] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 12. lp. (1950. gada 21. jūnija raksturojums, ko parakstīja LPSR Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks Matīss Plūdons un LKP CK sekretārs kadru jautājumus Fjodors Titovs).
- [128] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 12. lp.
- [129] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 13. lp. (1950. gada novembra raksturojums, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [130] "Chronika", *Padomju Jaunatne*, Nr. 19, 1951, 26. janvāris, 4. lpp.
- [131] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 1. lp.
- [132] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 15. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas pamatots ar 1950. gada 20. oktobra protokolu Nr. 146, §24 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [133] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 16. lp. (LPSR Ministru Padomes 1951. gada 25. janvāra nolēmuma Nr. 77 noraksts, ko parakstīja priekšsēdētājs Vilis Lācis un lietu pārvaldnieks Ivans Bastins, noraksts).
- [134] Sk. salīdzinājumam LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l. (Augusta Eglīša LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta), 9. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas pamatots ar 1950. gada 20. oktobra protokolu Nr. 146, §24 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš); LVA, PA-15500. f., 2. apr., 6822. l., 10. lp. (LKP CK plēnuma nolēmums, kas pamatots ar 1951. gada 24. aprīļa protokolu Nr. VIII, §3 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [135] Sk. plašāk Lipša, Ineta. "Privātās dzīves uzraudzīšana un kontrole LPSR (1944–1953), izmantojot valsts represīvos mehānismus", *Totalitārisma sabiedrības kontrole un represijas*, autoru kolektīvs K. Jarinovskas zinātniskajā redakcijā, VDK zinātniskās izpētes komisijas raksti, 1. sēj. Rīga: LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūts, 2016, 449.–453. lpp.
- [136] LVA, 15500. f., 2. apr., 7515. l. (Ivāna Zujāna LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta), 28. lp. (LKP CK prezidija nolēmums, kas pamatots ar 1963. gada 22. janvāra protokola Nr. 10, §115 par neapmierinošu stāvokli darbā ar kadriem LPSR Sabiedriskās kārtības sargāšanas ministrijā 1. punktu un ko parakstīja pirmais sekretārs Arvids Peļše); LVA, 15500. f., 2. apr., 7515. l., 29. lp. (LKP CK prezidija nolēmums, kas pamatots ar 1963. gada 12. februāra protokola Nr. 15, §7 par neapmierinošu stāvokli darbā ar kadriem LPSR Sabiedriskās kārtības sargāšanas ministrijā 1. punktu un ko parakstīja pirmais sekretārs Arvids Peļše).
- [137] LVA, 15500. f., 2. apr., 9476. l. (Vladimira Sējas LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta), 41., 42. lp. (1963. gada 23. janvāra dokuments, kas adresēts PSKP CK un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Arvids Peļše).
- [138] Sk. plašāk Lipša, Ineta. "Privātās dzīves uzraudzīšana un kontrole LPSR (1944–1953), izmantojot valsts represīvos mehānismus", *Totalitārisma sabiedrības kontrole un represijas*, autoru kolektīvs K. Jarinovskas zinātniskajā redakcijā, VDK zinātniskās izpētes komisijas raksti, 1. sēj. Rīga: LPSR Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūts, 2016, 450. lpp.
- [139] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 1. lp.
- [140] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 17. lp. (LPSR iekšlietu ministrijas 1953. gada 16. aprīļa vēstule Nr. 3/901, ko parakstīja LPSR iekšlietu ministrs Nikolajs Kovaļčuks un kas adresēta LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnbērziņam).
- [141] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 18. lp. (LPSR iekšlietu ministrijas 1953. gada 26./29. jūnija vēstule Nr. 3/1637, ko parakstīja LPSR iekšlietu ministrs Ivans Zujāns un kas adresēta LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnbērziņam).
- [142] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 19. lp. (LPSR Ministru Padomes 1953. gada 4. jūlija nolēmuma Nr. 639, ko parakstīja priekšsēdētāja vietnieks Matīss Plūdons un lietu pārvaldnieks Jānis Kacens, noraksts), LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 20. lp. (LPSR Ministru Padomes 1953. gada 4. jūlija lēmuma Nr. 639, ko parakstīja priekšsēdētāja vietnieks Matīss Plūdons un lietu pārvaldnieks Jānis Kacens, paredz apstiprināt Albertu Sieku par LPSR iekšlietu ministra vietnieku noraksts latviešu valodā).
- [143] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 21. lp. (izziņa par LPSR iekšlietu ministru Albertu Sieku, ko parakstīja LKP CK administratīvo, tirdzniecības un finanšu orgānu nodaļas vadītājs Ivans Desmitnieks un administratīvo, tirdzniecības un finanšu orgānu nodaļas tīnstruktors Vasiljevs).
- [144] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 23. lp. (1953. gada 1. septembra raksturojums, ko parakstīja otrais sekretārs Vilis Krūmiņš).
- [145] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 24. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1953. gada 25. augusta protokola Nr. 65, §12 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [146] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 1. lp.
- [147] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 25. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1955. gada 25. februāra protokola Nr. 61, §29 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [148] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 26. lp. (LPSR Ministru Padomes 1955. gada 29. aprīļa nolēmuma Nr. 266, ko parakstīja priekšsēdētāja vietnieks Eduards Berkļavs un lietu pārvaldnieks Jānis Kacens, noraksts), LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 27. lp. (LPSR Ministru Padomes 1955. gada 29. aprīļa lēmuma Nr. 266 noraksts latviešu valodā).
- [149] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 28. lp. (izziņa par LPSR iekšlietu ministru, ko parakstīja LKP CK otrais sekretārs Vilis Krūmiņš).
- [150] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 2. lp. otra puse.
- [151] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 2. lp. otra puse.
- [152] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp.
- [153] Plašsaziņas līdzekļi sniedz salīdzinoši precīzu informāciju par dalību "vēlētos orgānos". Piemēram, 1953. gada februārī Alberts Sieks kandidēja Rīgas pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes "vēlēšanās" no Proletāriešu rajona ("Staliniskā komunistu un bezpartejisko bloka kandidāti. Rīgas pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes vēlēšanām reģistrēto deputātu kandidātu sastāvs", *Ciņa*, Nr. 36, 1953, 12. februāris, 3. lpp.).
- [154] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 3. lp. otra puse.
- [155] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 2. lp.

[156] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 5. lp.

[157] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 2. lp.

[158] PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1967. gada 28. oktobra dekrēts *par Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā dzīvojošo Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas aktīvo dalībnieku, veco boļševiku, bijušo sarkangvardu, Sarkanās Armijas un flotes kareivju un komandieru, sarkano partizānu, partijas, padomju, arodbiedrību un komjaunatnes orgānu, revolucionāro komiteju, VĀK un milicijas darbinieku, sevišķu uzdevumu daļu un pārtikas sagādes grupu cīnītāju un citu laikā no 1917. līdz 1922. gadam cīņā par padomju varas nodibināšanu visvairāk izcēlušos personu apbalvošanu ar PSRS ordeņiem un medaļām*, *Cīņa*, Nr. 258, 1967, 2. novembris, 3. lpp.

[159] Heinrihs Strods, atsaucoties uz Iekšlietu ministrijas arhīva personisko lietu Nr. 63244, precizē, ka Alberta Sieka sieva "pēc pirmās laulības Sidorova". Strods, Heinrihs. *Latvijas nacionālo partizānu karš. 1944–1956*. Rīga: Preses nams, 1996, 276. lpp.

[160] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 8. lp.

[161] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6a. lp.

[162] Strods, Heinrihs. *Latvijas nacionālo partizānu karš. 1944–1956*. Rīga: Preses nams, 1996, 276. lpp.

[163] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 23. lp.

[164] "Audzināt jaunatni komunisma cēlāju morāles kodeksa principu garā. Republikas komjaunatnes aktīva sapulce", *Padomju Jaunatne*, Nr. 150, 1962, 1. augusts, 1. lpp.

[165] "Audzināt jaunatni komunisma cēlāju morāles kodeksa principu garā. Republikas komjaunatnes aktīva sapulce", *Padomju Jaunatne*, Nr. 150, 1962, 1. augusts, 2. lpp.

[166] Орден и родина. В Беларусь вернулся еще один орден Трудового Красного Знамени БССР. 2004, 8. septembris. Pieejams: www.sb.by/articles/orden-i-rodina.html

[167] Larionovs v. Latvia – Tess v. Latvia – retroactive application of criminal law – 1949 mass deportation, press release on admissibility decisions, 2014, 8. decembris. Pieejams: hudoc.echr.coe.int/eng-press

[168] "LPSR Augstskolās", *Padomju Jaunatne*, Nr. 166, 1948, 20. augusts, 4. lpp.

[169] Larionovs v. Latvia – Tess v. Latvia – retroactive application of criminal law – 1949 mass deportation, press release on admissibility decisions, 2014, 8. decembris. Pieejams: hudoc.echr.coe.int/eng-press

[170] "Miris par genocīdu notiesātais Nikolajs Tess", *LETA*, 2006, 8. decembris.

[171] Larionovs v. Latvia – Tess v. Latvia – retroactive application of criminal law – 1949 mass deportation, press release on admissibility decisions, 2014, 8. decembris. Pieejams: hudoc.echr.coe.int/eng-press

[172] "Pretī dienām neatkārtotām", *Padomju Jaunatne*, Nr. 165, 1980, 27. augusts, 2. lpp.

[173] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 7. lp. otra puse.

[174] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6a. lp.

[175] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 8. lp.

[176] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 8. lp.

[177] LPSR Tautsaimniecības padomes Viegglās rūpniecības pārvaldes Cepuru fabrika *Rīgas cepure*.

[178] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 8. lp.

[179] Piemēram, atbilstoši Rīgas pilsētas Ļeņina rajona izpildkomitejas 1945. gada 17. decembra lēmumam *Par iecirkņu vēlēšanu komisiju apstiprināšanu PSRS Augstākās Padomes vēlēšanām* bija iecelts par iecirkņa vēlēšanu komisijas Nr. 6 priekšsēdētāju (*Cīņa*, Nr. 296, 1945, 19. decembris, 7. lpp.), bet atbilstoši LPSR Augstākās Padomes Prezidija dekrētam *Par Apgabalu vēlēšanu komisiju apstiprināšanu Latvijas PSRS Augstākās Padomes vēlēšanām* bija Rīgas pilsētas Ļeņina rajona Rīgas pirmā vēlēšanu apgabala Nr. 1 komisijas priekšsēdētājs (*Cīņa*, Nr. 297, 1946, 22. decembris, 2. lpp.). 1950. un 1953. gadā bija deputāta kandidāts Kirova rajona darbaļaužu deputātu padomes vēlēšanās ("Darbaļaužu kandidāti", *Cīņa*, Nr. 274, 1950, 19. novembris, 2. lpp., "Izvirza deputātu kandidātus vietējo padomju vēlēšanām", *Cīņa*, Nr. 27, 1953, 1. februāris, 2. lpp.).

[180] "Darbaļaužu kandidāti", *Cīņa*, Nr. 274, 1940, 19. novembris, 2. lpp.

[181] PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1946. gada 31. maija dekrēts *par Latvijas PSR lauksaimniecības, rūpniecības, zinātnes, kultūras un mākslas darbinieku apbalvošanu ar ordeņiem un medaļām*, *Padomju Jaunatne*, Nr. 110, 1946, 5. jūnijs, 3. lpp.

[182] PSRS Augstākās Padomes Prezidija 1967. gada 28. oktobra dekrēts *par Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā dzīvojošo Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas aktīvo dalībnieku, veco boļševiku, bijušo sarkangvardu, Sarkanās Armijas un flotes kareivju un komandieru, sarkano partizānu, partijas, padomju, arodbiedrību un komjaunatnes orgānu, revolucionāro komiteju, VĀK un milicijas darbinieku, sevišķu uzdevumu daļu un pārtikas sagādes grupu cīnītāju un citu laikā no 1917. līdz 1922. gadam cīņā par padomju varas nodibināšanu visvairāk izcēlušos personu apbalvošanu ar PSRS ordeņiem un medaļām*, *Cīņa*, Nr. 258, 1967, 2. novembris, 4. lpp.

[183] Taube, A. "Mums raksta. Nederīgs darba stils", *Cīņa*, Nr. 306, 1952, 28. decembris, 2. lpp.

[184] "Kādēļ raud šis mazais zēns?" *Padomju Jaunatne*, Nr. 256, 1958, 31. decembris, 3. lpp.

[185] "Mācības sākušās", *Padomju Jaunatne*, Nr. 198, 1955, 7. oktobris, 1. lpp.

[186] "Jauni modeļi, jauni izejmateriāli", *Cīņa*, Nr. 32, 1962, 7. februāris, 1. lpp.

[187] Sieks, Kārlis. "Jauni modeļi, jauni izejmateriāli", *Cīņa*, Nr. 32, 1962, 7. februāris, 1. lpp.

[188] Izpētot Latvijas Nacionālā arhīva datubāzes *Latvijas iedzīvotāju saraksts (1918–1940)* sniegto informāciju, pieļaujams, ka māsa Milda ir dzimusi 1897. gada 9. janvārī (pēc Juliāna kalendāra 21. janvārī), precību rezultātā mainījusi uzvārdu uz Ozola un dzīvojusi Raunas pagastā.

[189] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6a. lp.

[190] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6a., 8. lp.

[191] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 6a. lp.

[192] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 14. lp. (1945. gada marta izziņa, ko bija paredzēts parakstīt LKP CK kadru uzskaites sektora vadītājam Vasilijam Buličevam un ko parakstīja cita persona, kuras uzvārds ir grūti salasāms).

[193] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 14. lp. otra puse.

[194] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 22. lp. (izziņa, kas sagatavota par LPSR iekšlietu ministra vietnieku Albertu Sieku, ko parakstījuši LKP CK kadru uzskaites sektora vadītājs Kozirjevs un tirdzniecības un finanšu orgānu nodaļas instruktors Vasiljevs un kas sniedz ziņas līdz 1953. gadam).

[195] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 22. lp. otra puse.

[196] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l., 22. lp. otra puse.

[197] Fotografija ir pieejama, piemēram, Strods, Heinrihs. *Latvijas nacionālo partizānu karš. 1944–1956*. Rīga: Preses nams, 1996, 276. lpp. Minētajā grāmatā gan nav atsauces uz to, kur fotogrāfija iegūta. Norādīts vien – "Pulkvedis Alberts Sieks 1938. gadā". Minētās norādes sakarā gan norādāms, ka tikai atbilstoši 1936. gada 23. marta pavēlei Nr. 184 Albertam Siekam noteikta valsts drošības kapteiņa pakāpe, bet personas lietā nav dokumenta, kas liecinātu par to, kad piešķirta pulkveža pakāpe.

[198] "Balso vefieši", *Padomju Jaunatne*, Nr. 47, 1979, 5. marts, 2. lpp.

Saisītās ziņas:

Gints Zelmenis: 20. gadsimta astoņdesmito gadu «nepolitiskie» noziegumi okupētajā Latvijā un Valsts drošības komiteja 28.11.2017

Ineta Lipša: Valsts drošības komiteja valsts akciju sabiedrības «Intūrists» operatīvajā vadībā (1957-1992) 27.11.2017

Publicēta informācija par Ivara Godmaņa sadarbības fakta ar VDK pazudušās tiesas lietas meklēšanu 27.11.2017

Aldis Daugavvanags: Čekas loma kontrabandas izmeklēšanā (1945-1985). Atsevišķu piemēru analīze. 25.11.2017

Linards Muciņš: Nošaušana sevišķā kārtībā - PSRS noziegums pret ius cogens normām. Liepājas «Zilā brīnuma» piemērs. 21.11.2017

Tiesiskais skatpunkts: Latvijas Republikas informācijas atklātības kods un VDK dokumenti. 20.11.2017

Kā bija jāvērvē čekas aģentus? PSRS Valsts drošības komitejas instrukcija. 16.11.2017

Ieskats LPSR valsts drošības ministra Alfonas Novika Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 17.10.2017

Ieskats LPSR VDK priekšsēdētāja Jāņa Vēvera Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 13.09.2017

Ieskats LPSR iekšlietu un valsts drošības ministra Nikolaja Kovaļčuka Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 20.08.2017

Ieskats LPSR iekšlietu ministra Mihaila Drozda Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 15.08.2017

Ieskats čekista, LPSR iekšlietu ministra Jāņa Broliša Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 22.07.2017

Tweet

Ieteikt

G+